

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Діти-індіго як феномен сучасного суспільства.....	254
ЄНА А.С. Психологічні аспекти адаптації внутрішньо переміщених осіб.....	256
КОСТЮ С.Й. Психологічні особливості та специфіка готовності молоді до створення власної сім'ї.....	258
КОЦАН О.М. Художня інтерпретації музичних творів як засіб розвитку творчих здібностей піаніста в процесі професійної підготовки.....	260
КРАВЧЕНКО Т.М. Аналіз професійної підготовки фахівців з маркетингу у Великобританії.....	262
КРІЧФАЛУШІЙ Р., ТЕЛИЧКО Н. Використання мультимедійних засобів на уроках англійської мови задля формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.....	264
КУРИЛО Л. Ф. Особливості формування інтелекту дітей у психолого-педагогічній теорії М. Монтесорі.....	266
КУРИЛО О.Й., БОГДАН В.П. Характеристика готовності майбутніх вихователів до інноваційної діяльності у закладі дошкільної освіти.....	268
КУРИЛО О.Й., КУЗІСЬКА Х.Ф. Наукові основи проблеми статевого виховання дітей дошкільного віку.....	270
КУРИЛО О.Й., КУКУРУДЗА А.Р. Професійне становлення майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: до сутності поняття.....	272
ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК О.В. Розвиток критичного мислення на заняттях англійської мови.....	274
МАРКІВ Т. М. Ефективність застосування індивідуальної освітньої орієнтації студента.....	276
МАРЦЕНЮК М.О. Психологічні ресурси особистості в доланні стресу.....	277
МОРГУН А.В. Читання як вид мовленнєвої діяльності людини.....	279
МОРОЗ Ф. В. Визначення психологічних особливостей і основних засобів характеру навичок у займаючихся.....	281
ОРОС С., ТЕЛИЧКО Н. Навчання англомовного монологічного спілкування учнів старшої школи за допомогою відеодebатів.....	282
ОСТРОВСЬКА М.Я. Формування інформаційної культури вчителя початкової школи в контексті концепції НУШ.....	284
ПАВКО А. І. Принципи педагогічної системи Марії Монтесорі в контексті ретроспективного та сучасного освітньо-виховного процесу.....	286
ПОПОВИЧ А. М., ЛАЛАК Н. В. Соціально-педагогічний супровід дітей з вадами слуху в умовах інклюзивного освітнього середовища.....	288
СЛАВА Я.В., ФЕНЧАК Л.М. Удосконалення формування соціальної компетентності у здобувачів початкової освіти як необхідність в умовах сьогодення.....	291
СТАРОСТА В.І. Країна майбутнього працевлаштування: погляди студентів та аспірантів.....	293
ТИЩЕНКО О.Л. Формування професійної компетентності фахівців туристичної галузі.....	295
ТЯГУР Л.М. Особливості здатності до саморозвитку викладачів закладів фахової передвищої освіти.....	297
ФЕЛЬЦАН І.М., РУШАНСЬКІ Ю.І. Сутність та характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності у процесі розвитку навичок іншомовного спілкування.....	299
ФЕЛЬЦАН І.М., СИДУН Ю.В. Психологічні та вікові передумови навчання усного спонтанного мовлення.....	300
ШКРІБА А.В. Характеристика феномену методичної культури майбутніх учителів початкових класів.....	302

3. Дьяченко О. М. Развитие воображения в дошкольном детстве: автореф. дисс. ... д-ра психол. наук. Москва, 1990. 31 с.
4. Запорожец А. В. К вопросу об обучении, воспитании и развитии детей 6-летнего возраста. *Советская педагогика*. 1973. № 1. С. 30–36.
5. Люблинская А. А. Очерки психического развития ребенка. Москва: Просвещение, 1965. 235 с.
6. Эльконин Д. Б. Психология игры. Москва: Педагогика, 1978. 304 с.

УДК 159.922.76-056.45:165.62:314/316

ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет

ДІТИ-ІНДИГО ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

В юних очах сучасної дитини прихований цілий світ, у якому живе мудрість, справедливість, патріотизм і безліч відтінків сприймання всесвіту. Це одночасно чутлива і жорстока, непосидюча і безініціативна, прагматична і сентиментальна особистість. Сучасні діти живуть в інформаційному просторі, вони в ньому як риба у воді, чим досить часто викликають обурення у людей старшого покоління. Вони, будучи ще зовсім дітьми, чітко знають, що їм потрібно, а що зайве в житті. І намагатися виліпити з них те, що треба батькам у більшості випадків не вдається, а якщо і вдається то викликає спротив і агресію. Розглянемо детальніше, хто ж вони, сучасні діти?

Діти-індиго – термін, який останнім часом все частіше доводиться зустрічати. Це діти, які від народження мають особливі здібності, їм дуже легко даються іноземні мови, вони надзвичайно талановиті – співають, малюють, пишуть вірші, танцюють, підбирають мелодії на музичних інструментах та багато іншого [1]. В українській педагогіці термін «діти-індиго» з'явився зовсім нещодавно, і широко не використовується. Але в зарубіжжі ряд вчених у галузях психології, педагогіки, філософії та мистецтв досить серйозно ставляться до проблем взаємодії з такими дітьми на різних рівнях: побутового спілкування, навчання, розвитку мистецьких здібностей тощо.

Лі Керолл [2] детально описав різні типи дітей індиго та особливості їхньої соціальної адаптації (рис. 1).

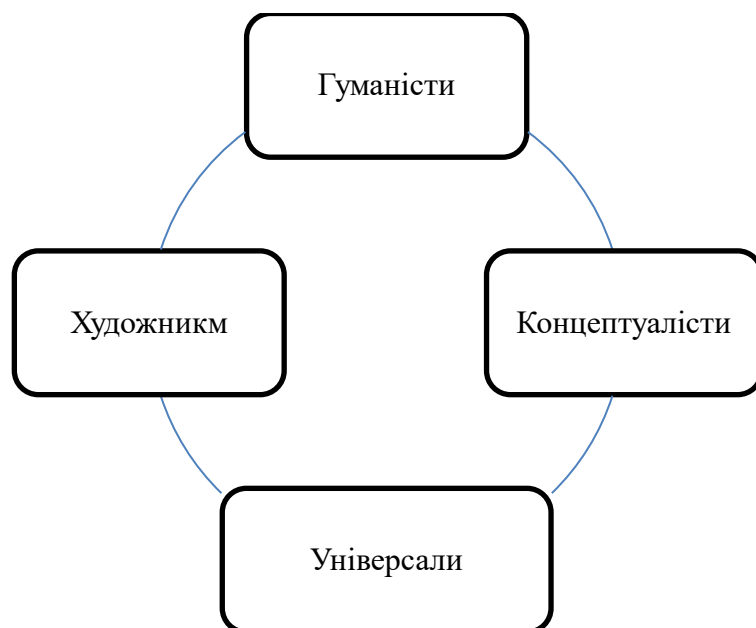

Рис. 1. Типи дітей-індіго за класифікацією Л. Керолл

Перший тип - гуманісти. Це майбутні лікарі, юристи, вчителі, мореплавці, бізнесмени, політики, діячі науки. Вони гіперактивні, комунікабельні і здатні спілкуватися з ким завгодно, як треба довго і в дружній манері. Дитині-гуманісту необхідно по декілька раз нагадувати про необхідність прибрати в кімнаті - ці діти достатньо розгублені.

Другий тип – концептуалісти, найпоширеніший тип. Це майбутні інженери, архітектори, дизайнери, астронавти, військові, пілоти, мандрівники. Вони рухливі і зазвичай мають гарну статуру. Прагнуть всім керувати, тому в дитинстві об'єктом управління для хлопчиків є мами, а для дівчат – тати. Цей тип дітей має найбільшу схильність до шкідливих звичок.

Третій тип - художники, зустрічаються дуже рідко. Вони дуже важко пристосовуються до умов глобальної модернізації тому, нагадують посланців із середньовіччя. Ці діти надзвичайно чутливі, зазвичай легкої статури. У будь-якій сфері діяльності вони зберігають творчий підхід.

Четвертий тип – це ті, що «живуть в усіх вимірах». Вони можуть бути задиркуватими оскільки є значно крупнішими за представників інших типів, а крім того дуже гарно вміють прилаштовуватися. Ці діти знають все і про все.

Про особливості сучасних молодших школярів багато чого можуть розповісти педагоги. Найбільша складність полягає в організації індивідуально-диференційованого, особистісно-орієнтовного навчання і виховання в умовах роботи з великою кількістю дітей.

Сучасні діти потребують самостійності, як умови розвитку і свободи вибору, як його джерела. Навчальна взаємодія з ними може будуватись лише на засадах ділового партнерства, взаємодовіри і поваги. А серед методів навчання перевагу слід віддавати практичним: грі, спільній діяльності з дорослим чи однолітками, моделюванню, експериментуванню, вправлянню тощо. Якщо у дитини, щось не виходить і вона відчуває нестачу знань для розв'язання певної практичної задачі, то активно прагне до отримання цих знань, виявляючи не

абияку наполегливість.

По суті, в душі кожної людини присутній колір індиго – колір пізнання і творчості. Різним є лише ступінь його насиченості. Суттєві зміни в психофізичному розвитку нового покоління існують. Зріс коефіцієнт інтелекту, спостерігається позитивна динаміка в еволюції креативності і характерні досягнення, змінилося уявлення про пізнавальні можливості дитини. Все це пов'язують з прискореним темпом життя.

Література

1. Діти індиго - хто це такі? Наука і релігія: Научно-популярний журнал. 2006.
2. Кэрролл, Ли. Дети Индиго : Праздник цвета индиго / Кэрролл, Ли, Тоубер, Джен ; Перев. с англ. М. : София, 2007.
3. Петінова О., Сербіна А. Діти – індиго в сучасному суспільстві URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2867/1/Petinova7.pdf>

УДК 364-787.522-054.73

ЄНА А.С.

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Серед людей, які сьогодні перебувають у складних життєвих обставинах на першому місці нині опинилися представники із числа вимушених переселенців та внутрішньо переміщених осіб із України, які потребують створення належних умов та надання можливостей для всебічної їх підтримки і психологічної реабілітації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що в основному увага до внутрішньо переміщених осіб стосується проблемних аспектів психологічної адаптації означеної категорії осіб та захисту їх соціально-економічних прав (О. Балакірева, М. Дем'яненко, М. Закіров та ін.). Водночас недостатньо уваги приділяється питанням саме психолого-педагогічних аспектів адаптації внутрішньо переміщених осіб та надання останнім кваліфікованої психологічної допомоги [2].

Проблеми психологічної адаптації виникають у місцях компактного переселення. У переселенців через недостатній доступ до інформації виникає перешкода в активному включенні у систему соціальних зв'язків, їх розширенні та працевлаштуванні.

В умовах закритого середовища, швидкими темпами поширюються такі негативні явища як: безпорадність, відчай, пасивність, споживацька поведінка (очікування постійної допомоги з боку держави та міжнародних організацій, гуманітарної допомоги до якої звикають), внаслідок чого закріплюється позиція жертви та відмова від активних дій. Схильність перекладати відповідальність за себе і своє життя на державу. Наслідком споживацького сприйняття «держави» стає відсутність у молодих людей ініціативності, духу підприємництва, бажання докладати зусиль до активного поліпшення якості власного життя. У багатьох

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>